
ZARZĄDZANIE POZYCJĄ

Wstęp – dlaczego właściwe zarządzanie kapitałem jest tak ważne?

Zarządzanie kapitałem, obok strategii inwestycyjnej i kontroli nad własnymi emocjami, jest najważniejszym elementem determinującym rynkowy sukces. Przestrzeganie kilku prostych zasad zarządzania kapitałem pozwala na maksymalizację zysków, przy jednoczesnej minimalizacji strat.

Inwestowanie na rynku w dużej mierze wiąże się z rachunkiem prawdopodobieństwa. Niezależnie od wybranej metody analitycznej można jedynie wskazać co w danym momencie jest bardziej prawdopodobne np. umocnienie czy osłabienie złotego.

Nie można nigdy ze 100% pewnością przewidzieć biegu wydarzeń na rynku, dlatego straty są nieodłącznym elementem inwestowania. Ważne, aby w pełni je kontrolować, a jednorazowo na ryzyko wystawiać tylko taką część kapitału, aby móc bezpiecznie przetrwać serie strat i na koniec dnia transakcje zyskowe przewyższyły transakcje stratne.

Nieodłącznym elementem zarządzania kapitałem są zlecenia obronne Stop Loss (SL). Zlecenia te mają na celu automatyczne zamknięcie pozycji, po określonym wcześniej przez inwestora kursie. Gwarantuje to maksymalną wysokość ewentualnie poniesionych strat na dopuszczalnym przez inwestora bezpiecznym poziomie.

Zlecenie SL pozwalają więc w pełni kontrolować wysokość kwoty narażonej na ryzyko. Inwestor, który nie korzysta z tej możliwości nie kontroluje tak naprawdę swojej transakcji we właściwy sposób.

Podręcznikowa zasada mówi, aby w jednej transakcji nie wystawiać na ryzyko więcej niż 2% do 3% naszego całego kapitału. Warto tak ustaloną kwotę zabezpieczyć jeszcze przez otwarciem transakcji

ustawiając odpowiedni poziom zlecenia SL w oparciu o posiadany kapitał na rachunku inwestycyjnym i nominalną transakcji, który zamierzamy otworzyć.

Kolejna z zasad mówi, aby nie angażować więcej niż 30% posiadanych środków pieniężnych na rachunku inwestycyjnym pod łączny depozyt na otwartych pozycjach w celu uniknięcia sytuacji zbyt dużego wykorzystania dźwigni finansowej w stosunku do posiadanych środków.

Jak w takim układzie ustalić dopuszczalny wolumen transakcji i poziom Stop Lossa?

Założmy, że inwestor:

- posiada 10 000 PLN na rachunku inwestycyjnym,
- nie chce angażować więcej niż 25% tej kwoty pod depozyt zabezpieczający jednej transakcji,
- dopuszcza stratę w wysokości 3% swojego całego kapitału,
- zamiesza zająć pozycję długą na rynku USDPLN po kursie 3.6900,

Krok 1. Liczymy dopuszczalny dla inwestora wolumen na rynku USDPLN:

1) Maksymalna kwota, którą inwestor może przeznaczyć pod depozyt zabezpieczający:

$$10\ 000\ \text{PLN} \times 25\% = \underline{2500\ \text{PLN}}$$

2) Wysokość depozytu zabezpieczającego dla 1 lota na rynku USDPLN:

$$100\ 000\ \text{USD} \times 5\% = 5000\ \text{USD} \times 3.6900\ (\text{kurs USDPLN}) = \underline{18450\ \text{PLN}}$$

3) Maksymalny wolumen pod tą transakcją wynosi zatem:

$$2500\ \text{PLN} / 18450\ \text{PLN} = 0.14\ \underline{\text{lota}}\ (\text{dokładny wynik } 0.136)$$

Krok 2. Liczymy wysokość maksymalnej straty i poziom Stop Lossa:

1) Dopuszczalna przez inwestora strata wynosi:

$$3\% \times 10\ 000\ \text{PLN} = \underline{300\ \text{PLN}}$$

2) Wartość 1 pipsa na rynku USDPLN wynosi:

$$\text{Przy nominale 1 lota: } 100\,000 \text{ PLN} \times 0.0001 = 10 \text{ PLN}$$

$$\text{Przy nominale 0.8 lota: } 80\,000 \text{ PLN} \times 0.0001 = \underline{8 \text{ PLN}} \text{ (lub po prostu } 10 \text{ PLN} \times 0.8)$$

3) Wysokość dopuszczalnej straty wyrażona w pipsach:

$$300 \text{ PLN} / 8 \text{ PLN} = 37.5, \text{ czyli } \underline{37 \text{ pipsów}}$$

4) Inwestor powinien zatem ustawić poziom zlecenia Stop Loss na poziomie:

$$3.6900 - 0.0037 = \underline{3.6863 \text{ (poziom USD/PLN)}}$$

Ustawione w ten sposób zlecenie Stop Loss zabezpiecza przed stratami przewyższającymi założony wcześniej poziom w wysokości 300 PLN na jednej transakcji.

Uzupełnieniem opisanej metody, opartej tylko o zasady zarządzania kapitałem jest uwzględnienie przez inwestora punktów negacji swojego scenariusza.

Założmy, że inwestor prognozuje szanse na wzrosty przy rozważanym kursie 3.6900. Jednak z punktu widzenia jego zasad inwestowania cofnięcie kursu USDPLN poniżej poziomu 3.6800 oznacza całkowitą negację wzrostowego scenariusza. Najrozsądniej byłoby więc ustawić zlecenia SL tuż poniżej tego poziomu np. na poziomie 3.6799.

Inwestor musi zatem dobrać tak wolumen transakcji, aby był on zgodny z jego zasadami zarządzania kapitału i jednocześnie z jego zasadami inwestycyjnymi:

1) Zlecenie SL będzie opiewało w takim układzie na:

$$3.6900 - 3.6799 = 0.0101, \text{ czyli } \underline{101 \text{ pipsów}}$$

2) Na jaki wolumen może sobie zatem pozwolić, aby w przypadku negacji jego scenariusza nie stracić więcej niż 3% środków, czyli nie więcej niż 300 PLN?

Wartość 1 pipsa nie może więc być wyższa niż:

$$300 \text{ PLN} / 101 \text{ pipsów} = 3 \text{ PLN (dokładnie 2.97 PLN,)}$$

Kontrakt może więc opiewać maksymalnie na kwotę:

$$3 / 0.0001 = 30\,000, \text{ czyli wolumen } 0.3 \text{ Lota na parze USDPLN}$$

Taki wolumen transakcji pozwoli zatem inwestorowi ustawić Stop Lossa na poziomie, który sugerują jego zasady inwestowania, a jednocześnie nie wystawić na ryzyko kwoty większej niż 3% całego kapitału, jak sugerują jego zasady zarządzania kapitałem.

W przypadku nie stosowania zleceń obronnych SL, nawet w sytuacjach dużej skuteczności zyskowych transakcji, może inwestora spotkać sytuacja, kiedy jedna stratna transakcja zbyt długo przetrzymywana doprowadzi do sporych strat na rachunku inwestycyjnym. Taka transakcja zostanie automatycznie zamknięta przez platformę Noble Markets, gdy zabraknie środków pieniężnych na rachunku.

Mechanizm ten to wyrażany procentowo 'Margin Level'. Informacje na temat jego aktualnego poziomu inwestor widzi w oknie 'Terminal' w zakładce 'Handel':

Zlecenie	Czas	Typ	Loty	Instrume...	Cena	S/L	T/P	Cena	Prowizja	Swap	Zysk
2794847	2018.08.09 15:53:52	buy	2.00	eurusd	1.15939	0.00000	0.00000	1.15926	0.00	0.00	-26.00
Saldo rachunku: 100 000.00 USD Saldo rejestru operacyjnego: 99 974.00 Wymagany depozyt: 7 721.54 Wolne środki: 92 252.46										Poziom zabezpieczenia: 1294.74%	-26.00

Handel | Aktywa | Historia rachunku | Wiadomości 8 | Alarmy | Skrzynka pocztowa 15 | Rynek 41 | Biblioteka | Strategie | Dziennik

Margin Level to nic innego jak stosunek aktualnej wartości rachunku (pozycja Equity) do kwoty zablokowanej pod depozyt zabezpieczający (pozycja Margin).

$$\text{Margin Level} = \frac{\text{Equity}}{\text{Margin}}$$

Wartością graniczną dla Margin Level jest poziom 50%, po przekroczeniu, którego platforma z automatu zamknie najbardziej stratną pozycję, chroniąc inwestora od nadmiernych, niekontrolowanych strat.

Warto przeanalizować zlecenie przedstawione na załączonym wcześniej zrzucie ekranu:

- inwestor otworzył pozycję długą o nominale 2 lotów, przy kursie 1.15939 na rynku EURUSD,
- kwota zablokowana po depozyt zabezpieczający (pozycja Margin) to 7721,54 USD,
- aktualna wartość rachunku uwzględniający zysk/stratę z otwartych jeszcze transakcji to 99974.00 USD,
- aktualny poziom EURUSD wynosi 1.15926

Margin Level wynosi zatem:

$$99974.00 / 7721.54 = 12.94742, \text{ czyli } \underline{1294.74\%} \text{ co potwierdza zrzut ekranu}$$

Jak już wspomniano Margin Level musiałby spaść poniżej 50%, aby platforma automatycznie zamknęła zlecenie. Do jakiego poziomu musiałaby spaść zatem aktualna wartość rachunku (pozycja Equity):

$$? \text{ USD} / 7721,54 \text{ USD} = 50\%$$

$$? = 50\% \times 7721,54 \text{ USD}, \text{ czyli do } \underline{3860.77 \text{ USD}}$$

Wycena portfela musiałaby zatem się zmniejszyć o:

$$99974.00 \text{ USD} - 3860,77 \text{ USD} = \underline{96113.23 \text{ USD}}$$

Co przy wartości 1 pipsa na poziomie 2 USD (dla nominału 2 lotów, EUR/USD jest kwotowany do 5 miejsca po przecinku) daje spadek kursu o:

$$99974.00 \text{ USD} / 2 \text{ USD} = \underline{49987 \text{ pipsów}}$$

Oznacza to spadek kursu EURUSD do poziomu:

$$1.15926 - 0.49987 = \underline{0.65939}$$

Przy takim poziomie platforma automatycznie zamknie stratną pozycję.

Warto znać mechanizm działania Margin Level, natomiast na pewno nie warto dopuszczać do sytuacji, w której zostanie on aktywowany – inwestor powinien we własnym zakresie kontrolować ryzyko używając zleceń Stop Loss.

A jak zadbać o zyski?

Przed wszystkim warto dać sobie statystyczną szansę na pojawienie się zysków. Należy zatem w jak największym stopniu uniezależnić wynik naszych transakcji od skuteczności progностycznej.

Dobrze dobrany stosunek zysku do ryzyka powoduje, iż wysoka skuteczność inwestora nie jest warunkiem koniecznym do zarabiania na rynku.

Przyjęcie stosunku zysku do ryzyka na poziomie minimum 3:1 powoduje, że już przy 30% skuteczności progностycznej inwestor w długim terminie będzie zarabiał, jak to możliwe?

Trzymając się wcześniejszych założeń, inwestor:

- nie może stracić więcej niż 300 PLN w jednej transakcji,
- zysk do ryzyka na poziomie 3:1, co oznacza, że wystawiając na ryzyko 300 PLN inwestor liczy na zysk minimum 3-krotnie większy tj. 900 PLN,
- skuteczność na poziomie 30%, czyli tylko 3 na 10 transakcji kończy się zyskiem,

Pierwsze 10 transakcji inwestora: Z / S / S / S / Z / S / S / S / Z / S

Wynik na rachunku inwestora po 10 transakcjach wygląda zatem następująco:

$$\begin{array}{r} - 300 \text{ PLN} \times 7 = - 2 100 \text{ PLN} \\ + 900 \text{ PLN} \times 3 = + 2 700 \text{ PLN} \\ \hline \text{SUMA} = + 600 \text{ PLN} \end{array}$$

Ten prosty przykład pokazuje, jak ważne jest utrzymanie stosunku zysku do ryzyka na odpowiednim poziomie. Nie oznacza to jednak, że powinniśmy z automatu realizować zysk, w momencie gdy jego wartość osiągnie 3-krotność kwoty wystawionej na ryzyko, nierzadko z dobrej pozycji można osiągnąć nawet 5-cio , lub 10-cio krotność ryzyka (SL), które na początku było zakładane i tym samym uzyskać zwrot na jednej transakcji > 10% rachunku.

Platforma Noble Markets posiada specjalny typ zleceń, dzięki którym inwestor może z wyprzedzeniem ustawiać poziom, przy którym zysk ma zostać automatycznie zrealizowany (zlecenie Take Profit).

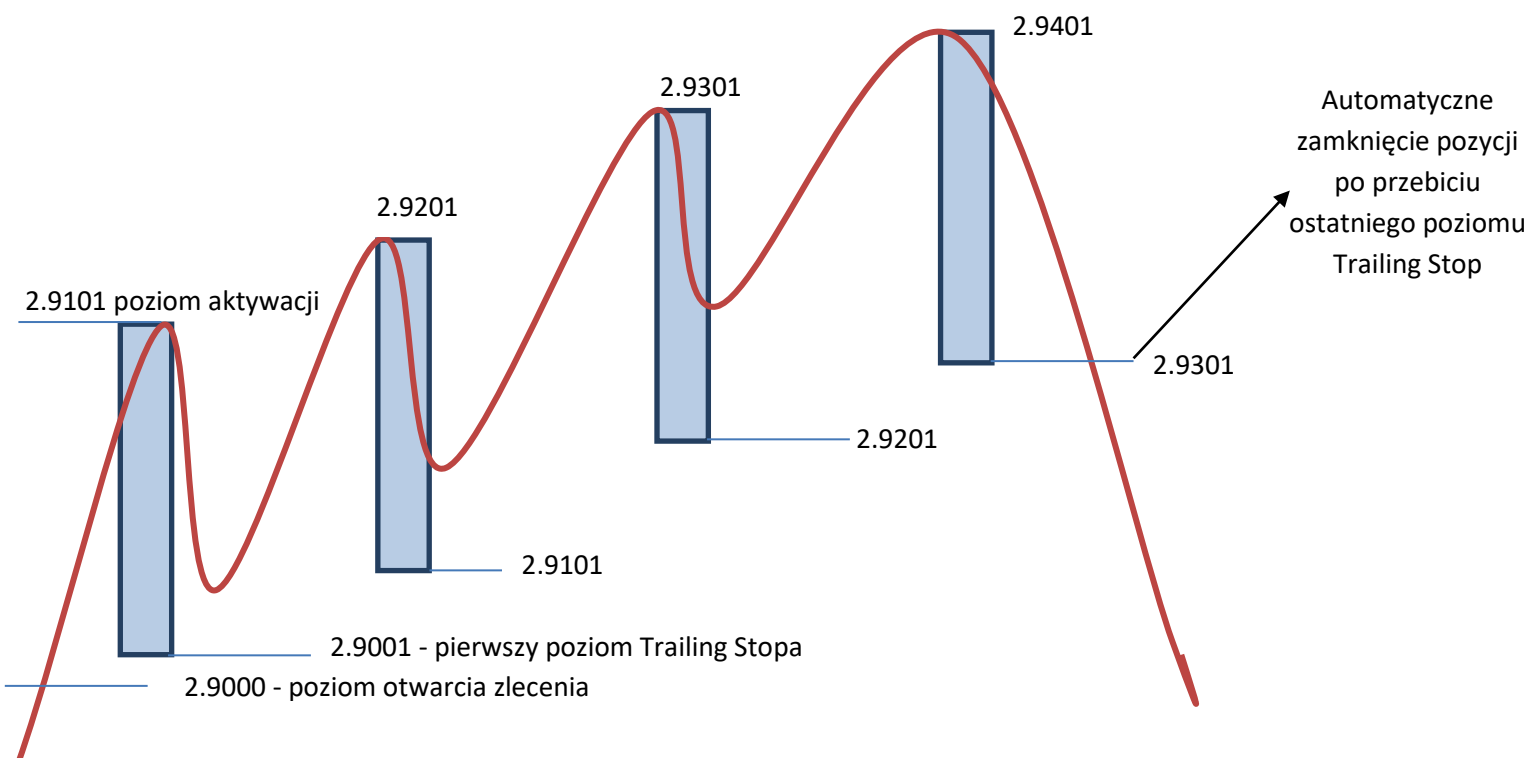
Mechanizm działania zleceń Take Profit polega na wcześniejszym ustawieniu przez inwestora określonego poziomu cenowego przy którym transakcja zostanie automatycznie zamknięta z zyskiem, poziom ten jest zatem ustawiany powyżej aktualnej ceny dla transakcji KUPNA oraz poniżej aktualnej ceny dla transakcji SPRZEDAŻY.

Kolejnym przydatnym typem zlecenia jest mechanizm automatycznego zabezpieczania coraz większej części zysku, nosi on nazwę Trailing Stop, czyli kroczącego Stop Lossa:

Efekt podobny do działania Trailing Stop inwestor może uzyskać przesuwając nieustannie poziom zlecenia SL, o założony wcześniej zakres punktów w miarę pojawiania się coraz większego zysku - oczywiście lepiej użyć w tym celu zlecenia Trailing Stop, które system NOBLE Markets przesuwa automatycznie podążając za ceną.

Założmy, że inwestor:

- otwiera pozycję długą na rynku USDPLN po kursie 2.9000
- ponieważ nie może monitorować transakcji ustawia zlecenie Trailing Stop na poziomie 100 pipsów (1 grosz)
- oznacza to, że zlecenie Trailing Stop pierwszy raz zostanie aktywowany, gdy kurs wzrośnie do poziomu 2.9101, czyli o 1 pips więcej od ustawionej wartości TS.

Jak to wygląda w praktyce?

Przeanalizujemy zatem elementy procesu inwestycyjnego: od otwarcia pozycji, przez zabezpieczenie ewentualnych strat i ochronę wypracowanych zysków, po zamknięcie pozycji.

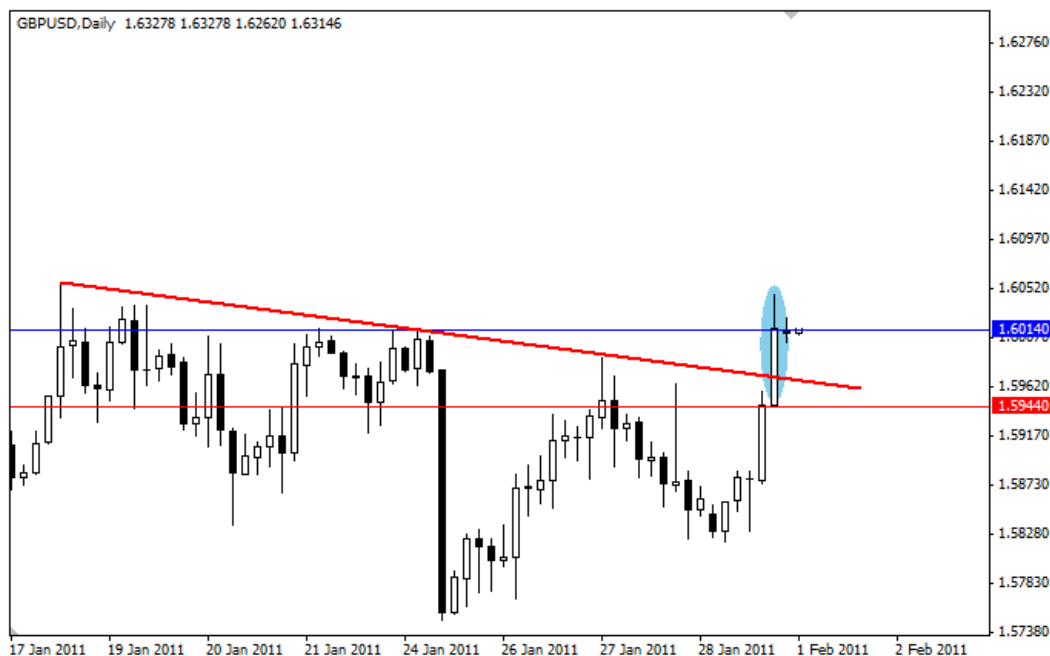
Założmy jak ostatnio, że inwestor:

- posiada na rachunku 10 000 PLN,
- jednorazowo na ryzyko wystawia maksymalnie 3% swoich środków,
- utrzymuje stosunek zysk do ryzyka na poziomie minimum 3:1,
- jego strategia inwestycyjna zakłada otwarcie pozycji długiej po przebiciu silnego punktu oporu,

Taka okazja nadarza się na rynku GBPUSD, gdzie rynek po kilkukrotnym testowaniu punktów oporu wynikających z kanału cenowego z impetem wybija ten poziom.

Inwestor planuje zatem otworzyć pozycję długą, jak tylko świeca wybijająca poziom oporu (niebieska elipsa) zostanie zamknięta, potwierdzając tym samym sygnał kupna. Aktualna cena, której może otworzyć zlecenie to 1.60140, natomiast zlecenie SL planuje ustawić 1 pips poniżej najniższego poziomu świecy wybijającej, czyli na poziomie 1.59440:

O ile punktów w takim układzie oddalony będzie poziom Stop Lossa od ceny otwarcia transakcji:

$$1.60140 - 1.59440 = 0.00700, \text{ czyli } \underline{\underline{700 \text{ pipsów}}}$$

Jakim wolumenem inwestor może zatem wejść na rynek? Dla ułatwienia załóżmy poziom USDPLN na poziomie 3.0000:

1) 300 PLN, **czyli 100 USD / 700 pipsów = 0.142, czyli 0.1 USD** tyle nie powinna przekroczyć wartość 1 pipsa

2) **0.1 USD / 0.00001 = 10 000 USD, czyli 0.1 lota**

Tak więc inwestor otwiera pozycję długą o nominale 0.1 lota po kursie 1.60140, ustawiając zlecenie SL na poziomie 1.59440, ryzykuje zatem 700 pipsów, których wartość nie przekracza jednak 300 PLN.

Utrzymując stosunek zysku do ryzyka na poziomie minimum 3:1 liczy na zysk w wysokości przynajmniej 2100 pipsów (3 x 700 pipsów), czyli prognozuje wzrosty do poziomu:

$$1.60140 + 0.02100 = \underline{\underline{1.6224}}, \text{ w tym miejscu będzie się zastanawiał jak zabezpieczyć wypracowany zysk}$$

Rynkowy rozwój wydarzeń układa się po myśli inwestora i rynek dochodzi do poziomu nieznacznie wyższego od wcześniej prognozowanego (zielona elipsa):

W takim momencie pojawia się bardzo ważne pytanie jak ochronić wypracowany już zysk. Nie ma na nie jednej odpowiedzi, każdy inwestor powinien wypracować sobie swój własny system.

Możemy rozważyć natomiast kilka scenariuszy w tym miejscu:

1) Inwestor w momencie otwarcia transakcji, sztywno ustawił zlecenie Take Profit na poziomie odpowiadającymu stosunkowi 3:1, czyli na poziomie 1.62240.

Rezultat: zlecenie Take Profit automatycznie realizuje zysk w wysokości +2100 pipsów.

2) Inwestor prognozuje dalsze wzrosty i nie chciałby stracić szansy udziału z nich, żał mu jednak zysków, które już wypracował. Postanawia przesunąć poziom zlecenia SL do poziomu wynikającego z połowy korpusu świecy, która naruszyła poziom 1.62240. Inwestor godzi się oddać część wypracowanego zysku, za szansę udziału z dalszym wzroście.

Nowy poziom zlecenia Stop Loss zostaje zatem ustawiony na poziomie 1.61855:

Rynek jednak neguje scenariusz inwestora i zlecenie SL zostaje aktywowane:

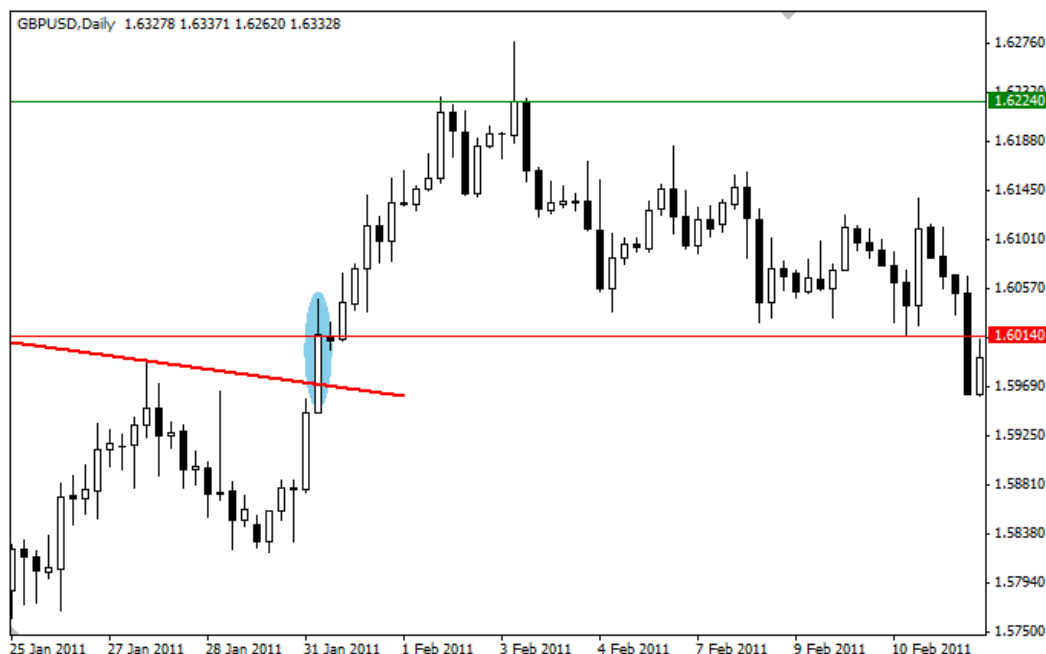
Rezultat: zlecenie SL automatycznie realizuje zysk w wysokości:

1.61855 (poziom SL) - 1.60140 (kurs otwarcia) = 0.01715, czyli + 1715 pipsów

Inwestorowi nie udało się utrzymać stosunku zysku do ryzyka na poziomie 3:1, liczył on jednak na dalsze wzrosty i świadomie zdecydował się na oddanie pewnej części zysku.

Gdyby jego scenariusz się sprawdził zrealizowałby zapewne zysk większy niż 2100 pipsów wynikający z relacji 3:1.

3) Inwestor przestawia poziom zlecenia SL na poziom otwarcia transakcji, aby mieć pewność, że w najgorszym wypadku wyjdzie na zero i biernie przygląda się rozwojowi wydarzeń rynkowych:

Początkowo co prawda rynek idzie jeszcze wyżej, jednak zaraz po tym rozpoczyna serie spadków.

Rezultat: zlecenie SL automatycznie zamyka transakcję w miejscu otwarcia, inwestor ani nie zarobił ani nie stracił na tej transakcji.

Podobnych scenariuszy można mnożyć jeszcze dużo, trzy przedstawione obrazują jednak dobrze, że nie ma uniwersalnego sposobu zabezpieczania zysków.

Z pewnością można jednak stwierdzić, że najgorszy jest brak planu i bierne przyglądanie się wydarzeniom na rynku – scenariusz 3.

W scenariuszu 1 inwestor co prawda zrealizował rynkowy plan minimum, jednak w przypadku dalszych wzrostów zrealizowałby zysk za szybko, a jak wiadomo warto pozwolić zyskom rosnąć.

Scenariusz 2 wydaje się być zatem kompromisem między maksymalizacją zysków, a zabezpieczaniem już wypracowanych zysków.

Wpływ emocji na decyzje inwestycyjne

Pamiętajmy, że inwestowaniu dodatkowo towarzyszą emocje. Niezależnie czy są to emocje negatywne jak strach, chciwość czy emocje pozytywne jak nadzieja, pewność siebie, zawsze w długim terminie będą one miały destrukcyjny wpływ na wynik inwestycji.

Decyzje podejmowane pod wpływem emocji na rynku rzadko kończą się dobrze, dlatego inwestor powinien odsunąć emocję tak bardzo jak to tylko możliwe.

Jak to zrobić? Tworząc, a następnie ściśle przestrzegając swój własny system zarządzania kapitałem, kontrolowania strat, zabezpieczania zysków itp.

Jeżeli inwestor wie... :

- ...na jaki wolumen może sobie pozwolić,
- ...że, nie straci więcej niż sam wcześniej założył,
- ...kiedy i jak przestawiać zlecenie Stop Loss,
- ...kiedy i jak chronić zyski,

... to nie ma powodu aby emocje przejęły kontrolę nad inwestorem.

Opracowując kompletne zasady zarządzania kapitałem, niezależnie od tego jaki ruch wykona rynek inwestor dokładnie wie co w takim przypadku powinien zrobić. Pozwala to w znacznym stopniu uchronić nasz portfel od zgubnego wpływu decyzji podejmowanych pod wpływem emocji.

Zasady, których zawsze warto przestrzegać:

- Nie wystawiaj na ryzyko więcej niż 2% - 3% całego portfela,
- Chroni swój portfel przed za dużą stratą – stosuj zlecenia Stop Loss,
- Utrzymuj stosunek zysku do ryzyka za poziomie minimum 3:1,
- Rozsądnie zarządzaj zleceniami Stop Loss / Take Profit - pozwól zyskom rosnać,
- Straty są nieodłącznym elementem inwestowania, nie warto się nimi przejmować, jednak warto je w pełni kontrolować,
- Zawsze miej plan na to, co zrobisz gdy rynek osiągnie już prognozowany poziom – emocje na rynku nie są dobrym doradcą,
- Analizuj swoje transakcje i wyciągaj z nich wnioski na przyszłość – to najlepsze źródło rynkowej wiedzy.

W razie pytań prosimy o kontakt z Działem Sprzedaży pod numerem telefonu:

22 212 54 35 lub pod adresem: sales@noblemarkets.pl